

Η "DEAL" ΔΙΝΕΙ ΤΟ ΛΟΓΟ ΣΤΟΥΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΤΩΝ Ε

Κραυγή αγωνίας για το lockdown, Τ

ΖΗΤΟΥΝ ΑΜΕΣΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΛΑ ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ

«Κραυγή αγωνίας» προς όλες τις κατευθύνσεις και κυρίως προς την κυβέρνηση εκπέμπει ο επιχειρηματικός κόσμος της χώρας. Την ώρα που το δεύτερο κύμα της πανδημίας επελαύνει ακάθεκτο και με πρωτοφανή ορμή στη χώρα, οι επιχειρηματίες και οι παραγωγικές δυνάμεις βιώνουν τον δικό τους νέο «εφιάλτη». Η χώρα βεβαίως, θρηνηεί καθημερινά δεκάδες πλέον νέα θύματα, οι αντοχές του ΕΣΥ δοκιμάζονται όσο ποτέ και η προτεραιότητα είναι να αναχαιτιστεί η φοβική εξάπλωση του Covid-19. Ωστόσο και οι συνέπειες για την οικονομία είναι «φονικές». Ολόκληρη κλάδος, όπως τουρισμός, εστίαση, λιανεμπόριο απειλούνται με αφανισμό, καθώς δεκάδες χιλιάδες επιχειρήσεις, ενώ

Πώς τοποθετούνται επί των κυβερνητικών μέτρων και εστιάζουν στην ανάγκη περαιτέρω ενισχύσεων

άντεξαν στην πολύχρονη μνημονιακή κρίση, αλλά και στο πρώτο κύμα της πανδημίας, βρίσκονται πλέον αντιμέτωπες με το φάσμα του οριστικού λουκέτου. Και εκπέμπουν "SOS" για πρόσθετη στήριξη.

Οι υπολογισμοί για την επίπτωση του νέου lockdown είναι ήδη δραματικοί, αλλά και απροσδιόριστοι. Ξεκινούν από το 3% του ΑΕΠ αν διαρκέσει ένα μήνα. Ο «λογαριασμός» των απωλειών του κύκλου εργασιών προβλέπεται να φτάσει αθροιστικά από

το Μάρτιο μέχρι τέλους 2020 στα 50 δισ., την ώρα που τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης φτάνουν τα 27,3 δισ. Επικεφαλής και επίλεκτοι εκπρόσωποι 10 κορυφαίων επιχειρηματιών φορέων της χώρας ζητούν σήμερα, μέσω της "DEAL", από την κυβέρνηση πρόσθετα μέτρα στήριξης, καθώς το λιανεμπόριο π.χ. «μετράει» ήδη 20 δισ. απωλειών, ο τουρισμός έχασε φέτος το 80% των εσόδων του και 1 στις 3 επιχειρήσεις φοβούνται τον «εξαφνικό θάνατο», ακόμη και στη βιομη-

χανία και τη μεταποίηση.

Δεν παραβλέπουν ότι η κυβέρνηση πασχίζει να στηρίξει την επιχειρηματικότητα, αλλά συμφωνούν ότι τα μέτρα δεν αρκούν, απαιτούνται και άλλες κινήσεις. Ασφυκτίουν από την έλλειψη ρευστότητας, ζητούν παράταση των μέτρων στήριξης, εστιασμένο σε κλάδους, αλλά και διευρύνση τους, όπως διαγραφή υποχρεώσεων, αλλά όχι «επιδόματα», επισείουν τον κίνδυνο εκτόξευσης της ανεργίας. Ωστε οι επιχειρήσεις να αντέξουν, μέχρι η ελπίδα για το νέο εμπόλιο μετουσιωθεί σε απότομολεσμα που θα ανασχέσει δραστικά την εξάπλωση της πανδημίας, δίνοντας τέλος στην «εφιάλτη» και ανοίγοντας το δρόμο μιας ισχυρής και βιώσιμης ανάκαμψης της οικονομίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΑΛΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΕΕ & ΕΒΕΑ)

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΡΚΙΔΗΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΒΕΠ)

«Πλήγμα στην οικονομία»

Τις προηγούμενες ημέρες τέθηκε σε ισχύ μια ακόμη δέσμη μέτρων, για την ανόσχεση της πανδημίας του κορωνοϊού. Είναι αλήθεια ότι το δεύτερο κύμα, για το οποίο η επιστημονική κοινότητα είχε προειδοποιήσει, σήμερα βρίσκεται ήδη εδώ, έχοντας παρασύρει στη δίνη του τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Η σημαντική αύξηση των κρουσμάτων και στη χώρα μας, προκαλεί αναμενόμενα ανησυχία για τις αντοχές του ΕΣΥ και επιβάλλει μέτρα διαχείρισης. Το κόστος τους, ωστόσο, γίνεται όλο και πιο δυσβάσταχο για την οικονομία, την απασχόληση, την ελληνική κοινωνία.

Η απόφαση για αναστολή λειτουργίας όλων των χώρων εστίασης, ψυχαγωγίας και αθλητισμού στις ζώνες αυξημένου κινδύνου θα προκαλέσει τεράστια ζημιά, όχι μόνο στους συγκεκριμένους κλάδους, αλλά στο σύνολο της εθνικής οικονομίας, πλήρως μεγάλο μέρος της αγοράς. Είναι προφανές, για παράδειγμα, ότι το λουκέτο στην εστίαση και στην ψυχαγωγία θα πλήξει και τις βιομηχανικές μονάδες τροφίμων και ποτών, αλλά και πολλές άλλες μονάδες που προμηθεύουν τις επιχειρήσεις που κλείνουν, λόγω της πανδημίας.

Οι πρωτοβουλίες για ενίσχυση επιχειρήσεων και εργαζομένων, που ανακοίνωσε ο υπουργός Οικονομικών, δείχνουν ότι υπάρχει αντίληψη του οικονομικού αντίκτυπου που δημιουργούν τα νέα μέτρα στην αγορά. Ωστόσο, σε σχέση με το μέγεθος των επιπτώσεων, δεν μπορούν δισταχώς να λειτουργήσουν παρά μόνο ως ασηπρίνη. Είναι, ό,τι λιγότερο θα μπορούσε να γίνει, για να μην οδηγηθεί η ελληνική αγορά στον πλήρη αφανισμό και οι εργαζόμενοι σε φτωχοποίηση και μακροχρόνια ανεργία.

Κανείς δεν αμφισβητεί τη σοβαρότητα της κατάστασης και την ανάγκη να προστατευθεί η δημόσια υγεία. Όμως, όπως επισημαίνουν όλο και περισσότεροι επιστήμονες, το πρόβλημα της πανδημίας θα είναι εδώ για αρκετό καιρό, ακόμη κι αν επιβεβαιωθούν οι ελπίδες για έγκριση εμβολίου μέχρι τέλος του έτους. Αυτό σημαίνει ότι η διαχείριση του θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα, εστιάζοντας στην κατεύθυνση μιας πολυδιάστατης πολιτικής, που θα στοχεύει πρωτίστως στην ενίσχυση του ΕΣΥ και δευτερευόντως στην επιβολή δραστικών περιοριστικών μέτρων, με κόστος που οικονομία και κοινωνία θα σηκώσουν για χρόνια στις πλάτες τους. Είναι σημαντικό να αποδεχθούμε ότι για κάποιο διάστημα θα πρέπει να μάθουμε να ζούμε με την πανδημία. Ακόμη σημαντικότερο, όμως, είναι να δούμε πώς αυτό μπορεί να γίνει με περισσότερο στοχευμένους και οικονομικά βιώσιμους τρόπους.

«Επιπλέον απώλειες 5 δισ. από το δεύτερο κύμα της πανδημίας»

Οι φορείς της αγοράς νοιώθουμε απογοήτευση και ανασφάλεια, αλλά ταυτόχρονα διατηρούμε την ελπίδα ότι θα καταφέρουμε να επανέλθουμε. Το «δεύτερο κύμα» της πανδημίας θα επφέρει νέες σοβαρές απώλειες στην οικονομία κατά επιπλέον 5 δισ. ευρώ. Απαιτούνται λοιπόν, ισχυρά οικονομικά «αντίμετρα».

Αυτή είναι η πραγματικότητα και οι αριθμοί το επιβεβαιώνουν, με τα μέχρι σήμερα μέτρα στήριξης να φτάνουν τα 27,3 δισ. ευρώ, αλλά τη μείωση του κύκλου εργασιών να ξεπερνά σήμερα τα 35 δισ., με πρόβλεψη τα 50 δισ. στο τέλος του έτους. Η μία στις τρεις από τις 206.000 επιχειρήσεις, κυρίως εστίασης και λιανεμπορίου που έκλεισαν και στο 2ο lockdown δεν θα μπορέσουν να ανακάμψουν εύκολα. Αυτό σημαίνει πως περίπου 70.000 επιχειρήσεις κινδυνεύουν με «λουκέτο» και πάνω από 110.000 θέσεις εργασίας να χαθούν.

Τα μέτρα που ζητάμε είναι να εστιάσουν στις υφιστάμενες επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας, αλλά και να έχουν μια μεσοπρόθεσμη προοπτική για το 2021. Δεν αρκούν μόνο τα άμεσα μέτρα στήριξης, πρέπει να επεκταθούν χρονικά για να μπορέσουμε να αποφυγούμε λουκέτα και ανεργία. Το ημερήσιο κόστος ενός καθολικού lockdown υπολογίζεται στα 150-180 εκ. ευρώ. Οι μηνιαίες απώλειες στον κύκλο εργασιών από το 2ο

lockdown στα 2,5-2,7 δισ. ευρώ και των μέσων εισοδημάτων στα 700-800 εκ. Οι παγωμένες «πανδημικές οφειλές» από τα συνολικά 156 δισ. του ιδιωτικού χρέους των επιχειρήσεων έχουν ξεπεράσει τα 26 δισ. και θα αυξηθούν κατά τουλάχιστον 9 δισ. Τα οικονομικά μέτρα είναι «φιλόδοξα» και προσαθθούν να ακολουθήσουν τις απώλειες, αλλά δεν μπορούν να είναι ισόσπου της τεράστιας οικονομικής ζημιάς, ούτε καλύπτουν το εύρος των επιχειρήσεων που πλήττονται.

Στόχος μας τώρα, είναι να σώσουμε ό,τι σώζεται από το τζέρο των 3,5 δισ. της Χριστουγεννιάτικης αγοράς.

Ειδικότερα, τα οικονομικά μέτρα στήριξης ύψους 3,3 δισ. σε επιχειρήσεις που κλείνουν και εργαζόμενους σε αναστολή, πρέπει να δοθούν μέχρι τέλος Νοεμβρίου, αλλά και να ενισχυθούν, αφού παρά τα καταβεβασμένα ρολά οι υποχρεώσεις τρέχουν.

Στο ερώτημα λοιπόν, εάν επαρκούν τα μέτρα για όλες τις πληττόμενες επιχειρήσεις, η απάντηση είναι «όχι», αφού δεν υπάρχουν μέτρα που να αντισταθμίζουν την αναστολή λειτουργίας μιας επιχείρησης και το «ντόμινο» που δημιουργεί στη αγορά. Τον Δεκέμβριο μάλιστα θα πρέπει να δοθεί επιπλέον οικονομική στήριξη στις επιχειρήσεις που θα παραμείνουν «κλειστές».

Η αλήθεια είναι πως η κατάσταση του δεύτερου καθολικού lockdown είναι δύσκολα διαχειρίσιμη. Στέλλουμε ένα μήνυμα σε όλους, πως εκπτώσεις στην υγεία δεν γίνονται και η ανθρώπινη ζωή δεν καταλογείται. Θα νικήσουμε, αρκεί να τηρήσουμε τα μέτρα και να μείνουμε υγιείς.

ΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

α λουκέτα, τις «πληγές» που άνοιξαν

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΑΒΒΑΚΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΒΕ)

«Απειλή λουκέτων για λιανεμπόριο, μεταποίηση, βιομηχανία»

Το δεύτερο lockdown είναι μια ανεπιθύμητη κατάσταση και για τους εργαζόμενους και για τις επιχειρήσεις. Ήταν κάτι που κανείς από τον επιχειρηματικό κόσμο δεν ήθελε να συμβεί, αλλά δυστυχώς μας προέκυψε ως αποτέλεσμα της ανεύθυνης στάσης αρκετών συμπολιτών μας.

Ειδικά για τη Θεσσαλονίκη, όταν περισσότεροι από 3 στους 10 νασούν, αντιλαμβάνομαστε όλοι τον κίνδυνο για πλήρη αποδιάρθρωση της τοπικής αγοράς εργασίας και τις οδυνηρές επιπτώσεις σε όλους τους τομείς της επιχειρηματικότητας στη Βόρεια Ελλάδα.

Αν στο υπόλοιπο του χρονικού διαστήματος που έχει δώσει μέχρι τη λήξη του lockdown δεν τηρηθούν με θρησκευτική ευλάβεια τα μέτρα που έχει λάβει κυβέρνηση, τότε θα υπάρξει πολύ μεγάλη απειλή για κλείσιμο πολλών επιχειρήσεων, αρχικά στο λιανεμπόριο, και ακολούθως στη μεταποίηση και στη βιομηχανία.

Για την αποτροπή ακριβώς ενός τέτοιου ενδεχόμενου, η κυβέρνηση έλαβε μέτρα προς τη σωστή κατεύθυνση, τα οποία στηρίζουν έμπρακτα εργαζόμενους και επιχειρήσεις.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΕΤΣΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΕΤΕ)

«Έχουμε αγώνα επιβίωσης»

Ο ελληνικός τουρισμός πέρασε -και εξακολουθεί να περνάει- την πιο μεγάλη κρίση του. Έχουμε να αντιμετωπίσουμε έναν αγώνα επιβίωσης, που δεν είναι αγώνας επιβίωσης μόνο του ελληνικού τουρισμού, είναι και της κοινωνίας, της οικονομίας και γενικότερα του πλανήτη μας, έτσι όπως έχουν εξελιχθεί τα πράγματα. Τα μέτρα που πάρθηκαν όλο αυτό το διάστημα δημιούργησαν ένα δίχτυ ασφαλείας στους εργαζόμενους και στήριξαν τις επιχειρήσεις, επούλωσαν, αλλά δεν έκλεισαν πληγές. Γι' αυτό και θα συνεχίσουμε στην ίδια κατεύθυνση των δημιουργικών προτάσεων και της διακίνησης.

Το τελευταίο τρίμηνο του 2020 και το πρώτο του 2021 είναι οριστικά και

100% χαμένα για τον τουρισμό. Άρα, το πρώτο σημαντικό ζητούμενο είναι η χρονική επέκταση των μέτρων. Θα υπάρξουν κλάδοι μέσα στον τουρισμό που θα χρειαστούν στήριξη για όλο το πρώτο εξάμηνο του 2021 και κυρίως η αγορά εργασίας.

Το θέμα της ρευστότητας είναι τεράστιο. Υπάρχουν εργαλεία που έχουν λειτουργήσει πάρα πολύ καλά. Η επιστρεπτέα προκαταβολή έχει λειτουργήσει εξαιρετικά. Υπάρχουν άλλα που καθυστερούν. Για παράδειγμα η δεύτερη φάση του Εγγυοδοτικού που είναι αρκετά χρήσιμα. Είναι πολύ σημαντικό για τον τουρισμό, γενικότερα για τη χώρα, η πρόταση που θα γίνει για χρηματοδοτήσεις μέσα από το Ταμείο Ανά-

καιμης.

Το δευτερευόμενο είναι ότι ο ελληνικός τουρισμός το 2020 έχασε σχεδόν το 80% των εσόδων που είχε το 2019. Το 2021 προβλέπουμε το 50% των εσόδων του 2019. Για την επόμενη ημέρα, αναγκαστικά θα είναι η συντονισμένη δράση στα ταξίδια και η θέσπιση ενισικών κανόνων τουλάχιστον σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τα πράγματα θα είναι δύσκολα και το ξέρουμε, γιατί τα προβλήματα συσσωρεύονται. Δουλεύουμε με όλα τα πιθανά σενάρια για τον επόμενο χρόνο και σχεδιάζουμε βήμα-βήμα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΒΒΑΘΑΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΓΣΕΒΕΕ)

«Διαγραφή υποχρεώσεων για πληττόμενες μικρές επιχειρήσεις»

Είναι γεγονός ότι το δεύτερο lockdown δημιουργεί πλέον ασφυκτικές συνθήκες για όλες τις μικρές επιχειρήσεις. Οι τελευταίες εξελίξεις καταδεικνύουν τη σοβαρότητα της κατάστασης για την κοινωνία και την οικονομία. Υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με την πιο πρόσφατη εξεταστική έκθεση του ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, 1 στις 3 επιχειρήσεις είχε εκφράσει φόβο ενδεχόμενου κλεισίματος. Με το νέο lockdown δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για άμεσο κλείσιμο δεκάδων χιλιάδων μικρών επιχειρήσεων, εάν δεν ληφθούν εγκαίρως κατάλληλα μέτρα στήριξης τους.

Η ΓΣΕΒΕΕ θεωρεί ότι δεν αρκεί να εξετάζουμε απλά το πλήθος των μέτρων στήριξης, αλλά τον τύπο των επιμέρους εργαλείων, τα ειδικότερα χαρακτηριστικά τους, καθώς και την αποτελεσματικότητά σε συνδυασμό με τον συνολικό κοινωνικοοικονομικό τους αντίκτυπο (π.χ. τεχνικοί όροι, προδιαγραφές, στόχευση). Αναστολές καταβολής ΦΠΑ, αναστολή ρυθμισμέ-

νων φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων και αναστολή πληρωμής των δόσεων για δάνεια δεν αποτελούν μέτρο που μπορούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις σοβαρότατες συνέπειες της κατάρρευσης της εσωτερικής ζήτησης και του περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας. Είναι αναγκαία, αλλά δεν είναι αρκετά, δεδομένου ότι απλώς μεταφέρουν συσσωρευμένες υποχρεώσεις των επιχειρήσεων προς το άμεσο μέλλον. Αντίστοιχα, τα άμεσα προβλήματα ρευστότητας και βιωσιμότητας των επιχειρήσεων δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με νέα δανειοδοτικά και εγγυοδοτικά εργαλεία.

Η ΓΣΕΒΕΕ προτείνει να συμπληρωθούν τα συγκεκριμένα μέτρα από νέες ρυθμίσεις διαγραφής υποχρεώσεων για τις πληττόμενες μικρές επιχειρήσεις. Κρίνεται αναγκαία επίσης, η περαιτέρω ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων μέσα από ευρύτερα μέτρα άμεσων επιχορηγήσεων, δεδομένου ότι η έκταση και ο τύπος των υφιστάμενων μέτρων δεν επαρκούν για τη στήριξη της ρευστότητας και βιωσιμότητας των επιχειρήσεων.

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΕΒ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΗ "DEAL NEWS"

«Άμεση στήριξη της οικονομίας και σχεδιασμός για το μέλλον»

Αν μας υπενθύμιαν κάτι οι τελευταίοι μήνες, αυτό είναι ότι πρέπει πάντα να είμαστε έτοιμοι για απρόσμενες διακοπές της συνήθους πορείας των πραγμάτων. Το δεύτερο κύμα της πανδημίας θέτει και πάλι σε δοκιμασία τις αντοχές των πολιτών, των εργαζομένων και βέβαια των επιχειρήσεων. Παράλληλα, όσο και αν ακούγεται παράδοξο, η πανδημία κρύβει και μια μεγάλη ευκαιρία για την οικονομία μας. Αν τη διαχειριστούμε σωστά, ισορροπώντας προοδευτικά ανάμεσα στην άμεση παροχή

στήριξης και τον σχεδιασμό για το μέλλον, η επόμενη μέρα μπορεί να τη βρει έχοντας καλύψει σημαντική απόσταση προς τον μετασχηματισμό της σε μια ανταγωνιστική οικονομία εξωστρέφειας, κοινωνισμίας και ανοιχτών οριζώντων.

Σε ό,τι αφορά την ανάγκη για άμεση στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων λόγω των επιπτώσεων του lockdown, τα μέτρα, που έχει υιοθετήσει η Πολιτεία, είναι στη σωστή κατεύθυνση, ώστε να προστατευθεί η παραγωγική μας βάση και να διατηρηθεί η κοινωνική συνοχή. Σ' αυτό το πλαίσιο, ο ΣΕΒ προτείνει τη συνέχιση των μέτρων ενίσχυσης της ρευστότητας, με στοχευμένες παρεμβάσεις, όπως για παράδειγμα η κάλυψη του κόστους δανεισμού (τόκων),

που σταμάτησε τον Αύγουστο, ένα έκτακτο πρόγραμμα ΕΣΠΑ, αλλά και φορολογικές παρεμβάσεις για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των ΜΜΕ. Σε ό,τι αφορά την εργασία, πρέπει να στηριχθούν εισοδηματικά οι εργαζόμενοι, που τίθενται αναγκαστικά σε αργία λόγω αναστολής λειτουργίας των επιχειρήσεων, όπου εργάζονται, και να επιδοτηθεί κατά προτεραιότητα η εργασία, με προγράμματα όπως η Συνεργασία, ώστε να διατηρηθούν όσες περισσότερες θέσεις εργασίας είναι δυνατόν, σε συνθήκες υγείας και ασφάλειας για όλους.

Κοιτώντας την επόμενη μέρα, εξισορροπώντας τη μεγάλη ευκαιρία που μας δίνει το Ταμείο Ανάκαμψης και οι υπόλοιποι ευρωπαϊκοί πόροι, αλλά και την «ψηφιακή ορ-

μή», που η χώρα επέδειξε μετά την εκδήλωση της πανδημίας, οφείλουμε να ολοκληρώσουμε τις μεταρρυθμίσεις, που δημιουργούν αναπτυξιακά και επενδυτικά αναχώματα. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές (στη δημόσια διοίκηση, στη Δικαιοσύνη, στο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις, κ.λπ.), μαζί με τους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους, μπορούν να δημιουργήσουν ένα σημαντικό παράθυρο ευκαιρίας για μεγάλη κινητροποίηση επενδύσεων, δημόσιων και ιδιωτικών, αρκεί παράλληλα να δημιουργηθούν και οι αντίστοιχοι μηχανισμοί για την ταχεία υλοποίησή τους.

ΓΥΡΙΣΤΕ ΣΕΛΙΔΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΣΟΥΤΗΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΒΕΘ)

«Χρειάζονται μέτρα εστιασμένα σε κλάδους»

Οι επιχειρήσεις είναι ήδη επιβαρυνμένες από τις συνέπειες του πρώτου lockdown, αλλά και της υποτονικής κατανάλωσης στους καλοκαιρινούς μήνες. Η πίεση που δέχονται αυτή τη στιγμή οι επιχειρήσεις είναι αφόρητη, καθώς προσπαθούν να κρατηθούν στη ζωή χωρίς ρευστότητα, χωρίς εισπράξεις και με τις υποχρεώσεις να περιμένουν, γιατί οι περισσότερες πληρωμές των υποχρεώσεών τους αναστάλησαν και δεν καταργήθηκαν. Αντιλαμβανόμαστε όμως, όλοι ότι η υγεία των πολιτών προέχει και το δεύτερο lockdown ήταν επιβεβλημένο για να μην ξεφύγει από τον έλεγχο, λόγω πίεσης, η λειτουργία του συστήματος υγείας. Δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να ζήσει η χώρα μας τέτοιες καταστάσεις, γιατί θα κυριαρχήσει πανικός και φόβος, που θα αρχίσουν πολύ να φύγουν και θα επηρεάσουν την επάνοδο στην κανονικότητα για πολλούς μήνες. Φοβάμαι δηλαδή, ότι σε μια τέτοια απεικταία περίπτωση η οικονομία θα πέσει σε πολύ μακρύτερη και βοήθερη ύφεση από αυτή που θα επιφέρει ένας περιορισμένος εγκλεισμός τεσσάρων εβδομάδων. Αυτή τη στιγμή, χρειάζεται ψυχραιμία από όλους.

Η κυβέρνηση έχει ήδη εγγυηθεί σημαντικά μέτρα στήριξης. Ωστόσο, πέραν των οριζόντιων μέτρων χρειάζο-

νται και μέτρα που θα εστιάζουν σε συγκεκριμένους κλάδους που πλήττονται περισσότερο. Για το σκοπό αυτό το ΕΒΕΘ έχει συστήσει μια υπηρεσία καταγραφής προτάσεων των επιχειρήσεων-μελών του, που θα εστιάζουν στο μέτρο υποστήριξης της αγοράς και της οικονομίας από την κυβέρνηση. Στην ιστοσελίδα του ΕΒΕΘ <https://www.ebeth.gr/> έχει δημιουργηθεί σχετικό ενημερωτικό κείμενο και μία φόρμα προς συμπλήρωση από τις επιχειρήσεις.

Στόχος του ΕΒΕΘ είναι να δώσει λόγο στις επιχειρήσεις, που γνώρίζουν πολύ καλύτερα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιούνται και εξαιτίας αυτού, πέραν των οριζόντιων, δύνανται να προτείνουν και μέτρα στήριξης που εστιάζουν στο δικό τους αντικείμενο. Οι επιχειρήσεις-μέλη καλούνται να υποβάλουν προτάσεις για τη στήριξη τους κατά την περίοδο του lockdown, όσο και για μέτρα που περιμένουν να ληφθούν με το άνοιγμα της αγοράς μετά την άρση του. Οι προτάσεις που θα συγκεντρώνονται, μετά την ομοιοποίησή τους, θα προωθούνται στα συναρμόδια υπουργεία. Θέλω να ευχηθώ την τάχιστα δυνατή επάνοδο στην κανονικότητα, γιατί οι επιχειρήσεις δεν έχουν πολλά περιθώρια επιβίωσης σε κατάσταση ενός δεύτερου παρατεταμένου lockdown.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΑΤΕ)

«Άμεση πρόβλεψη επαρκούς στήριξης της ρευστότητας»

Με δεδομένο ότι πρόκειται για τη δεύτερη στη σειρά εφαρμογή μέτρων περιορισμού οικονομικών, κοινωνικών, εκπαιδευτικών και άλλων δραστηριοτήτων, θεωρούμε ότι ο κατασκευαστικός κλάδος δεν θα αντιμετωπίσει κατά τη λειτουργία του, το οξεία προβλήματα που αντιμετωπίσει κατά την πρώτη εφαρμογή του lockdown.

Δεν υποστηρίζω ότι είναι εύκολη η μετακίνηση του εργατοεπαγγελματικού προσωπικού, η λειτουργία των εργοταξίων με μάσκες, περιορισμούς απόστασης ή η προμήθεια των αναγκαίων υλικών και η προσέλευση του απαιτούμενου μηχανολογικού εξοπλισμού εν μέσω επιβολής lockdown. Εκτιμώ ωστόσο ότι και ο κλάδος έχει προσαρμόσει τις βασικές του λειτουργίες, ώστε να συνεχίσει να δραστηριοποιείται υπό τους περιορισμούς που εφαρμόζονται, αλλά και η Πολιτεία έχει καταλήξει σε περιγραφή μέτρων που επιτρέπουν, έστω και με δυσκολίες, τη λειτουργία των εργοταξίων και του κλάδου γενικότερα. Σίγουρα θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για μετακινήσεις προσωπικού μεταξύ εργοταξίων σε διαφορετικές περιοχές, ειδικά από και προς το νησί.

Ενδεχομένως πρέπει εκ νέου να ληφθούν διοικητικά μέτρα για παράταση ορισμένων προθεσμιών ή πλήρη υποκατάσταση έγχωρων δικαιολογητικών και πιστοποιητικών κατά την προσκόμισή τους για έλεγχο ή υπογραφή μιας σύμβασης ή έλεγχου και έγκριση πιστοποιήσεων εκ μέρους των αναθεωρητών αρχών. Αυτό που σίγουρα θεωρούμε αναγκαίοτητα είναι η διασφάλιση της συνέχισης της λειτουργίας της κατασκευαστικής βιομηχανίας στο δημόσιο και ιδιωτικό έργο.

Νομίζω ότι πλέον σε όλους έχει καταστεί σαφές, ότι ο παραγωγικός κλάδος της οικονομίας που μπορεί να διαμορφώσει εκείνες τις συνθήκες που θα εξασφαλίσουν την μέγιστη αξιοποίηση του δυναμικού μιας οικονομίας, είναι ο κατασκευαστικός, που στηρίζει την απασχόληση και το ΑΕΠ στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

Εστιάζοντας στα μέτρα που έχει λάβει η κυβέρνηση για τις επιχειρήσεις, εκτιμούμε ότι θα πρέπει να συμπληρωθούν με άμεση πρόβλεψη επαρκούς στήριξης της ρευστότητας, ταχείας διεκπεραίωσης των διαδικασιών πληρωμών, καθώς και εξασφάλιση ικανών παρηκόσμων εξόφλησης-ρύθμισης των ασφαλιστικών και φορολογικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων του κλάδου.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΖΑΪΡΗΣ (ΑΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΕΛΠΕ*)

«Να μην υπάρξει απώλεια θέσεων εργασίας»

Η αγορά του λιανεμπορίου πέρα είχε 44 δισ. ευρώ. Φέτος, σύμφωνα με τις προβλέψεις μας, ο κλάδος θα χάσει περίπου το 50% του τζίρου του. Δηλαδή, οι απώλειές του θα φθάσουν γύρω στο 20 δισ. Οι επιχειρήσεις έχουν πάρα πολύ μεγάλο πρόβλημα. Τώρα φαίνεται το μέγεθός τους. Ευτυχώς, η κυβέρνηση έχει συγκρατήσει όλη αυτή την κατάσταση, με τις δημοσιονομικού χαρακτήρα παροχές που δίνει. Είμαστε θετικοί ως προς τα μέτρα της, αλλά βεβαίως στο πλαίσιο της ελεύθερης ανταγωνιστικής αγο-

ράς το κλείσιμο των επιχειρήσεων επιδρά δραματικά στην μεγάλη υστέρηση του τζίρου με όποιες, αυτό το πράγμα, συνέπειες έχει, οικονομικές και κοινωνικές. Οι επιχειρήσεις καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια για την ορθή κατανομή και διανομή του προσωπικού τους, ούτως ώστε να μην υπάρξει σε καμία περίπτωση απώλεια θέσεων εργασίας, χρησιμοποιώντας και αξιοποιώντας και τις ευέλικτες μορφές απασχόλησης.

Για αυτό το οποίο αναμένουμε, λογικά, για την επόμενη χρονιά είμαι εξαιρετικά επιφυλακτικός. Μιλώ για μένα. Δεν συζητάμε για τις ανησυχίες που κάποιοι έλεγαν για εκτίναξη της ανάπτυξης. Αλλά, για μια ανάπτυξη πολύ αργή, αργάσχητη, τύπου U, η οποία θα αρχίσει να εμφανίζεται μετά το πρώτο δέμηνο του επόμενου

έτους, από το μέσα του 2021. Τούτο θα συμβεί, καθώς η ζημιά και οι απώλειες θα μετακυλήσουν στο πρώτο δέμηνο του 2021.

Αυτό που ζούμε τώρα, οι ζημιές, οι απώλειες και η στένση του τζίρου των επιχειρήσεων του λιανικού εμπόρου, θα μας ακολουθήσουν το πρώτο δέμηνο του 2021. Κι όπως αντιλαμβάνεστε, το λιανεμπόριο δεν μπορεί να ανασυνταχθεί με ένα «κλικ». Δεν λειτουργεί, όπως ο τουρισμός. Θέλει πάρα πολύ χρόνο. Βεβαίως, ένα πολύ μεγάλο μέρος της απώλειας του τζίρου εξαιτίας του κλεισίματος των φυσικών καταστημάτων της τάξης του 30% έχουν καλύψει τα ηλεκτρονικά καταστήματα. Αλλά

* (και Επικ. Καθηγητής Διοίκησης Επιχειρήσεων Πανεπιστημίου Νέας Πόλης, Κύπρου)

ΠΑΥΛΟΣ ΡΑΒΑΝΗΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΒΕΑ)

«Μηχανισμός ουσιαστικής στήριξης, όχι απλά παροχή επιδομάτων»

Την ώρα που η οικονομία βιώνει τις πρώτες μέρες του δεύτερου υποχρεωτικού lockdown, ο κίνδυνος για εκατοντάδες λουκέτα μικρών και πολύ μικρών βιοτεχνικών επιχειρήσεων, είναι παραπάνω από ορατός. Καθημερινά πλέον, όλοι οι βιοτέχνες αναζητούν απάντηση σε αγωνιώδη ερωτήματα όπως: Πού θα προωθήσουν τα προϊόντα τους οι παραγωγικές επιχειρήσεις δεδομένου ότι η λιανική αγορά έκλεισε, ενώ η βιοτεχνία και

αντίστοιχα η παραγωγή προϊόντων, ιδιαιτέρως από τις μικρές επιχειρήσεις, είναι καταδικασμένη σε μια αβέβαιη αναμονή;

Την ίδια στιγμή και παρότι πλήττονται βαρύτερα, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις είναι εγκλωβισμένες να παραμείνουν σε λειτουργία, διατηρώντας το προσωπικό τους και μάλιστα όταν δεν υπάρχει κανένας είδος εμπορικής συνεργασίας με επιχειρήσεις - πελάτες.

Το ΒΕΑ δυστυχώς, επανέρχεται στις διεκδικήσεις του Απριλίου και θα τονίσει και στον πρωθυπουργό και στα αρμόδια υπουργεία, με παρέμβασή του, ότι πρέ-

πει να υπάρξει επιτέλους, αυτή η παλαιονομένη και διαρκώς επαναλαμβανόμενη -από τους επγγελματικούς κλάδους- μέριμνα, με θέσπιση ενός μηχανισμού ουσιαστικής στήριξης και ενίσχυσης και όχι απλά η παροχή επιδομάτων και ημίμετρων.

Ταυτόχρονα, θα απαιτήσει η ρύθμιση και μετάθεση της αποπληρωμής των οφειλών, να γίνει σε τέτοιο βάθος χρόνου, που θα διασφαλίζει την αποτροπή συσσώρευσης νέων βαρών στις βιοτεχνικές επιχειρήσεις, μετά το πέρας της δεύτερης φάσης της κρίσης. Διαφορετικά, δεν έχει ιδιαίτερο νόημα, η εξάρτηση της δευτερογενούς παραγωγής από την υποχρεωτική αναστολή λειτουργίας με την εφαρμογή του νέου lockdown. Οι κλάδοι της βιοτεχνίας, πρέπει να επιβιώσουν στη χώρα και την επόμενη ημέρα.

Το κοινός λεγόμενο -και πλέον πεποιηθήσασθε- είναι ότι η κρίση δεν αναστάλη, δεν θα σταματήσει ούτε τον Δεκέμβριο, ούτε από τη νέα χρονιά τρέφουμε ελπίδες ανάκαμψης της αγοράς. Για άλλη μια φορά, επιστημονικά τον πλέον σε όλους ορατό κίνδυνο: Να καταγράψουμε θλιβερό ρεκόρ κλεισίματος μικρομεσαίων, με παράλληλη αύξηση της ανεργίας.